

Opisywanie kwalifikacji rynkowej – formularz

Opis kwalifikacji rynkowej (nazwa kwalifikacji)

Edukowanie na rzecz bioróżnorodności

Materiał roboczy opracowany przy wsparciu Instytutu Badań Edukacyjnych w ramach projektu systemowego „Wspieranie funkcjonowania i doskonalenie ZSK na rzecz wykorzystania oferowanych w nim rozwiązań do realizacji celów strategii rozwoju kraju” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój, Priorytet II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.13 Przejrzysty i spójny Krajowy System Kwalifikacji.

Zadanie 1: Wspieranie podmiotów zainteresowanych rozwojem oferty kwalifikacji funkcjonujących w ZSK i wspierających uczenie się przez całe życie.

Typ wniosku
Wniosek o włączenie kwalifikacji do ZSK
Nazwa kwalifikacji (300 znaków) <i>Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2) lit. a). Pełna nazwa kwalifikacji, która ma być widoczna w ZRK i być umieszczana na dokumencie potwierdzającym jej uzyskanie.</i> <i>Nazwa kwalifikacji (na ile to możliwe) powinna:</i> <ul style="list-style-type: none">- jednoznacznie identyfikować kwalifikację,- różnić się od nazw innych kwalifikacji,- różnić się od nazwy zawodu, stanowiska pracy lub tytułu zawodowego, uprawnienia,- być możliwie krótka,- nie zawierać skrótów,- być oparta na rzeczowniku odczasownikowym, np. „gromadzenie”, „przechowywanie”, „szycie”.
Edukowanie na rzecz bioróżnorodności
Skrót nazwy (150 znaków) <i>Pole nieobowiązkowe.</i>
Edukator bioróżnorodności
Rodzaj kwalifikacji <i>Wskazanie, czy kwalifikacja jest: kwalifikacją pełną, czy kwalifikacją cząstkową.</i>
cząstkowa

Proponowany poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji

Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 4). Proponowany poziom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

6 PRK

Krótką charakterystyką kwalifikacji oraz orientacyjny koszt uzyskania dokumentu potwierdzającego otrzymanie danej kwalifikacji (4000 znaków)

Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2) lit. d). Wybrane informacje o kwalifikacji skierowane do osób zainteresowanych uzyskaniem kwalifikacji oraz do pracodawców, które pozwolą im szybko ocenić, czy dana kwalifikacja jest właśnie tą, której poszukują.

Krótką charakterystyką może odpowiadać na pytanie: „Jakie działania lub zadania jest w stanie podejmować osoba posiadająca daną kwalifikację?”.

Osoba posiadająca kwalifikację samodzielnie przygotowuje i prowadzi działania edukacyjne na rzecz bioróżnorodności oraz może inicjować i wspierać działania na rzecz bioróżnorodności podejmowane przez społeczności lokalne oraz wszelkie inne grupy i osoby.

Posługuje się wiedzą dotyczącą bioróżnorodności i wykorzystuje ją w edukacji w kontekście współczesnych wyzwań. Wskazuje możliwe rozwiązania przeciwdziałające utracie bioróżnorodności, jakie można podjąć lokalnie. Posługuje się literaturą fachową oraz aktami prawnymi i dokumentami o charakterze strategicznym dotyczącymi bioróżnorodności. Potrafi odnieść je do problemów w skali lokalnej i globalnej. Wyjaśnia, dlaczego bioróżnorodność jest ważna i co utrata bioróżnorodności znaczy dla różnych grup interesariuszy. Wskazuje związki między utratą bioróżnorodności a zmianą klimatu. Dostrzega i przedstawia utratę bioróżnorodności jako problem przyrodniczy, etyczny i moralny, a także problem międzypokoleniowy, zdrowotny, gospodarczy, jak i zagrożenie bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa żywnościowego. Upowszechnia dobre praktyki i przykłady działań na rzecz zachowania i odbudowania bioróżnorodności.

Przygotowuje i przeprowadza działania edukacyjne na rzecz bioróżnorodności w zmiennych, nie w pełni przewidywalnych warunkach.

Na podstawie planu lub scenariusza przygotowuje i prowadzi działania dostosowane do wymagań odbiorców, środowiska lokalnego, aktualnych warunków itp.

Podsumowuje działania oraz pozyskuje informację zwrotną od uczestników. Propaguje postawy wzajemnego poszanowania między uczestnikami. Buduje podmiotowe relacje z uczestnikami działań edukacyjnych i komunikuje się z nimi w sposób sprzyjający aktywnemu zdobywaniu wiedzy. Tworzy warunki do budowania więzi z przyrodą. Przygotowuje działania edukacyjne z należytą starannością, aby odbyły się w sposób bezpieczny dla ich uczestników. Dbą o dobrostan napotkanych organizmów. Osoba posiadająca kwalifikację jest zmotywowana do własnego rozwoju, doskonalenia warsztatu pracy i zdobywania aktualnych informacji w zakresie ochrony bioróżnorodności.

Może znaleźć zatrudnienie w centrach edukacji ekologicznej, stowarzyszeniach i fundacjach, uniwersytetach ludowych, zarządach zieleni, lasach miejskich i państwowych, parkach krajobrazowych i narodowych, instytucjach realizujących projekty edukacji ekologicznej. Może również samodzielnie podejmować współpracę z różnymi partnerami, m. in. przedsiębiorcami, społecznościami lokalnymi i instytucjami.

Orientacyjny koszt uzyskania kwalifikacji: 2000 zł.

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji [godz.]

Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2) lit. c). Przeciętna liczba godzin, które trzeba poświęcić na osiągnięcie efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji oraz na ich walidację (1 godzina = 60 minut).

W pierwszej kolejności warto ustalić orientacyjny nakład pracy dla poszczególnych zestawów efektów uczenia się. orientacyjny nakład pracy dla kwalifikacji odpowiada sumie nakładu pracy potrzebnego do uzyskania wyodrębnionych w niej zestawów efektów uczenia się.

420 godzin.

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji (4000 znaków)

Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2) lit. f). Informacja na temat grup osób, które mogą być szczególnie zainteresowane uzyskaniem danej kwalifikacji, np. osoby zarządzające nieruchomościami, specjaliści z zakresu telekomunikacji, kobiety powracające na rynek pracy.

Uzyskaniem kwalifikacji mogą być szczególnie zainteresowane:

- osoby odpowiedzialne za wdrażanie strategii UE w zakresie bioróżnorodności,
- osoby wdrażające założenia i cele Europejskiego Zielonego Ładu,
- pracownicy i właściciele gospodarstw rolnych,
- osoby pracujące w agroturystyce i ekoturystyce,
- doradcy rolnośrodowiskowi,
- edukatorzy w ośrodkach edukacji ekologicznej,
- pracownicy NGO,
- pracownicy zarządów zieleni, parków krajobrazowych, parków narodowych i lasów państwowych,
- pracownicy instytucji kultury i urzędów gminy,
- nauczyciele,
- studenci i absolwenci kierunków przyrodniczych, rolniczych, ogrodniczych, pedagogicznych, artystycznych i technicznych, absolwenci szkół branżowych i techników kształcący się w zawodach związanych z rolnictwem, ogrodnictwem, architekturą krajobrazu i ochroną środowiska,
- pracownicy ogrodów społecznościowych w miastach,
- przewodnicy turystyczni,
- osoby zajmujące się zawodowo powstrzymywaniem utraty bioróżnorodności,
- osoby, które rozpoczynają lub biorą udział w projektach na rzecz odbudowy bioróżnorodności i ochrony środowiska,
- animatorzy społeczni, liderzy społeczni - osoby o bardzo wysokich kompetencjach pracy ze społecznością lokalną, którzy chcą podejmować działania społeczne na rzecz bioróżnorodności.
- osoby posiadające wiedzę, umiejętności i kompetencje wskazane w efektach uczenia się, chcące formalnie je potwierdzić,
- osoby związane z sektorem budowlanym - architekci, urbaniści, inżynierowie środowiska, architekci krajobrazu, itd.

Należy zaznaczyć poniższe pole jeśli dotyczy (pole wprowadzone od 1.09.2019 r.)

Kwalifikacja może być przydatna dla uczniów szkół branżowych lub techników kształcących się w określonych zawodach

[Rozporządzenie MEN z dnia 16 maja 2019 r.](#)

W szkole prowadzącej kształcenie zawodowe kształcenie odbywa się w oparciu o podstawy programowe określone w rozporządzeniu MEN z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 991).

Część godzin zajęć może zostać przeznaczona na realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych przygotowujących uczniów do uzyskania kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK, związanej z nauczaniem zawodem (§ 4 ust 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. poz. 639)).

Należy wskazać zawody (zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego określoną w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316)), w przypadku których zasadne jest przygotowywanie uczniów do uzyskania kwalifikacji rynkowej objętej wnioskiem.

Wskazanie zawodów szkolnictwa zawodowego, z którymi związana jest kwalifikacja

Jeżeli w punkcie 7a wskazano przydatność kwalifikacji, to z rozwijanej listy branż i zawodów należy wybrać te zawody, z którymi związana jest wnioskowana kwalifikacja

nie dotyczy

Wymagane kwalifikacje poprzedzające (2000 znaków)

Pole nieobowiązkowe. Kwalifikacje pełne i częściowe, które musi posiadać osoba ubiegająca się o kwalifikację, by przystąpić do procesu weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji (25000 znaków)

Pole obowiązkowe (art. 15 ust.1 pkt 2) lit. g). Określenie (wrazie potrzeby) warunków, które musi spełniać osoba, aby przystąpić do walidacji i móc uzyskać kwalifikację (np. wymagany poziom wykształcenia).

Podczas określania tych warunków warto mieć na uwadze, że nie są one tożsame z warunkami zatrudnienia (np. ważnymi badaniami lekarskimi). Doświadczenie zawodowe powinno być wskazywane jako warunek jedynie w uzasadnionych przypadkach – kompetencje wynikające z praktyki zawodowej powinny być odzwierciedlone przede wszystkim w efektach uczenia się wymaganych dla kwalifikacji.

Wskazane warunki przystąpienia do walidacji powinny być możliwe do zweryfikowania.

Osoba, która przystępuje do walidacji, musi wykazać się prowadzeniem działań na rzecz czynnej ochrony przyrody, np.: edukacyjnych, animacyjnych, doradczych itp. angażujących innych ludzi, udokumentowanych za pomocą np.: relacji fotograficznej (ok. 5 zdjęć) lub aktywnych linków lub relacji w mediach społecznościowych. Wymagany jest krótki opis tych

działań i ich efektów (max 200 słów). Można przedstawić inne formy dokumentowania ww. działań, np. raporty, publikacje, scenariusze, referencje, nagrody itp.

Zapotrzebowanie na kwalifikację (25000 znaków)

Pole obowiązkowe (art. 15 ust.1 pkt 2) lit. i). Wykazanie, że kwalifikacja odpowiada na aktualne oraz przewidywane potrzeby społeczne i gospodarcze (regionalne, krajowe, europejskie).

Możliwe jest odwołanie się do opinii organizacji gospodarczych, trendów na rynku pracy, prognoz dotyczących rozwoju technologii, a także strategii rozwoju kraju lub regionu.

Konsensus naukowy jest jednoznaczny – stoimy w obliczu planetarnego kryzysu środowiskowego (IPBES 2019, Bradshaw i in. 2021, IPCC 2021, Lynas i in. 2021). Rozrost cywilizacji oraz postępująca zmiana klimatu powodują gwałtowny zanik bioróżnorodności, z czym wiąże się utrata możliwości podtrzymywania zaawansowanych form życia (IPBES 2019). Mimo to, wciąż nie doceniamy wyzwań związanych z zapewnieniem zrównoważonej przyszłości (Bradshaw i in. 2021).

Będąca odpowiedzią na obecną sytuację biosfery, Unijna Strategia na rzecz Bioróżnorodności 2030 (Komisja Europejska 2020) stanowiąca zasadniczy element Europejskiego Zielonego Ładu (Komisja Europejska 2019), postawiła przed nami ambitny cel odbudowy bioróżnorodności, m. in. poprzez objęcie ochroną 30% powierzchni kontynentu i jego mórz, zwiększanie roli rolnictwa ekologicznego oraz wspierających bioróżnorodność elementów krajobrazu na użytkach rolnych, odwrócenie spadku liczby zapylaczy, przywrócenie 25 000 km rzek naturalnego przepływu, zmniejszenie zużycia pestycydów o połowę oraz posadzenie 3 miliardów drzew do 2030 roku. Podjęcie tych działań oznacza radykalną zmianę w sposobie gospodarowania przestrzenią i zasobami przyrodniczymi. Taka zmiana nie nastąpi bez zakrojonej na szeroką skalę i dogłębnej edukacji społeczeństwa.

Jednym z celów zawartych w Polityce Ekologicznej Państwa 2030 jest „rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa”, a jednym z działań jest „prowadzenie kompleksowej edukacji ekologicznej”. Kompleksowa edukacja ekologiczna musi uwzględniać w szczególności zagadnienia dotyczące ochrony i odbudowy bioróżnorodności w teorii i praktyce.

Tymczasem, zgodnie z podstawą programową w szkole podstawowej w klasach V-VIII prowadzona jest jedna lekcja biologii tygodniowo. Jedyne część zagadnień programu biologii to treści środowiskowe. Brakuje zajęć praktycznych i wzmacniania doświadczenia, szkoły nie stwarzają sytuacji wychowawczych (np. pokazujących, że ekologia i troska o bioróżnorodność są czymś „normalnym” i praktykowanym na co dzień), brakuje przy nich przestrzeni do bezpośredniego kontaktu z przyrodą i obserwacji zjawisk. Ponadto, układ lekcji w szkole tradycyjnej nie sprzyja wyjściom w teren w ramach lekcji biologii, a dla wielu dzieci edukacja przyrodnicza kończy się na poziomie szkoły podstawowej. Osoby kształcone w takich realiach tracą kontakt z przyrodą (Olejak 2021). Nie znając i nie rozumiejąc bioróżnorodności, trudno działać na rzecz ochrony przyrody (Domka 2001). Złą sytuację pogorszyła pandemia COVID-19 ograniczając wyjścia w teren i rówieśnicze relacje. Pandemia pogłębiła problemy zdrowia psychicznego uczniów w polskich szkołach - gorzej psychicznie czuje się ok. połowa

uczniów szkół. Młodzież szkolna skarżyła się m.in. na brak żywego kontaktu z rówieśnikami i przyjaciółmi (80%), niewychodzenie z domu (62%), nudę (50%), przeciążenie materiałem szkolnym (63%), że izolacja może trwać bardzo długo (73%) (Plebańska i in. 2020).

Jednocześnie, coraz więcej badań wskazuje na kluczową rolę kontaktu dzieci z otaczającą przyrodą w całym procesie ich rozwoju (Louv 2014). W tym znaczeniu edukacja o bioróżnorodności jest też odpowiedzią na dwie społeczne bolączki: coraz większą izolację od przyrody (opisane w literaturze pojęcie syndromu deficytu natury) i ograniczenie ruchu fizycznego od najmłodszych lat. Ok. 74% dzieci na Wyspach Brytyjskich, a nasze obserwacje pokazują, że podobnie jest w Krakowie i Warszawie, spędza mniej czasu na zewnątrz niż więźniowie na spacerunku, tzn. mniej niż 1 godzinę dziennie (wytyczne ONZ dla więźniów brzmią: „co najmniej godzinę ćwiczeń na świeżym powietrzu dziennie”). Brytyjskie badania pokazały też, że dzieci spędzają dwa razy więcej czasu grając na tabletach niż na zabawie na dworze (Harvey 2016).

Konsekwencją niedostatecznej świadomości przyrodniczej ukształtowanej w dzieciństwie i w toku edukacji specjalistycznej są późniejsze decyzje zawodowe niekorzystne dla przyrody i zachowania bioróżnorodności, powodujące np. zanikanie drzew i całych alei, zanikanie z krajobrazu oczek wodnych, osuszanie torfowisk, przerywanie ciągłości ekologicznej rzek. Jest to skutkiem planowania inwestycji z niedostatecznym uwzględnieniem usług ekosystemowych zapewnianych przez funkcjonujące elementy dzikiej przyrody oraz niefachowej realizacji inwestycji. Z drugiej strony, coraz większa świadomość społeczna kryzysu bioróżnorodności i zmiany klimatu przekłada się na zainteresowanie zagadnieniami bioróżnorodności w coraz większych kręgach grup zawodowych oraz społeczności lokalnych.

W Polsce wzrasta liczba miejsc prowadzących edukację ekologiczną / przyrodniczą. Są to różnego rodzaju i rozmiaru inicjatywy, prowadzone zarówno przez samorządy i ich jednostki, jak i przez organizacje pozarządowe i podmioty prywatne. Aktywne w tym obszarze są także Lasy Państwowe. Korzystając z dofinansowania UE na lata 2017-2021 powstało dużo obiektów infrastruktury wspierających edukację w tym obszarze. Przykładem inwestycji o skali regionalnej jest Mazurskie Centrum Bioróżnorodności i Edukacji Przyrodniczej w Urwiątacie, liczne bazy edukacyjne przy parkach krajobrazowych w całej Polsce.

Przykładem rozrostu lokalnej organizacji pozarządowej jest Stowarzyszenie Eko-Inicjatywa z siedzibą w Kwidzynie, w którym powstało nowoczesne zaplecze z ogrodem. Rocznie z warsztatów Stowarzyszenia korzysta co najmniej 5000 osób, a bardzo duże zainteresowanie szkół i przedszkoli, rodzin oraz seniorów, grup zarówno lokalnych, jak i z daleka, wskazuje, że Stowarzyszenie mogłoby przyjąć ich więcej lub kreować więcej inicjatyw. Ograniczeniem rozwoju działalności jest niewystarczająca liczba osób do pracy – przygotowanych do podjęcia działań edukatora. Jest to szerszy problem obecny w małych miejscowościach nieakademickich (na podstawie rozmów na forum pomorskich organizacji pozarządowych i parków krajobrazowych).

Wyzwaniem jest zapewnienie środków finansowych na zatrudnienie edukatorów, ale w nowej perspektywie finansowej UE środki takie będą się pojawiać, zarówno wprost na edukację, jak i jako niezbędny element projektów twardych. Fundusze będą dostępne także z ramienia Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska, p. np. Program Regionalnego Wsparcia

Edukacji Ekologicznej (<https://wfos.gdansk.pl/program-dla-edukacji-ekologicznej/>). Istotnym jest, aby osoby prowadzące edukację w tym obszarze robiły to fachowo, a osoby które już to robią, włączyły do wachlarza zagadnień bioróżnorodność.

Innym przykładem jest zainteresowanie miejskimi mikrowyprawami oraz spacerownikami po terenach o dużej roli w zachowaniu bioróżnorodności miast, realizowanymi przez wiele organizacji zajmujących się edukacją ekologiczną, np. Fundację Dzieci w Naturę. Problematyka ochrony bioróżnorodności i edukacji ekologicznej staje się powoli dostrzeganym problemem i wyzwaniem edukacyjnym także w środowiskach religijnych (np. Caritas Polska), angażujących się na tym polu w odpowiedzi na ekologiczną encyklikę *Laudato si'* – na co wskazują akcje i wydane publikacje, współfinansowane m.in. przez publiczne instytucje finansowe, jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (np. Jakubowski i in. 2021).

Na zapotrzebowanie zawodu edukator bioróżnorodności wskazują też projekty takie, jak projekt aktywnej edukacji ekologicznej np. „Bioróżnorodność – bogactwo Wsi” realizowany przez Fundację Ziemia i Ludzie, przy wsparciu NFOŚiGW (2021-2024).

Unijne fundusze w perspektywie finansowej 2022- 2027 duży nacisk kładą na bioróżnorodność w kontekście nowych inwestycji gminnych. Brakuje jednak wiedzy i świadomości decydentów nt. bioróżnorodności i rozwiązań ją wspomagających, co może być barierą w pozyskiwaniu tych funduszy. Na poziomie województw (EFRR - programy operacyjne Fundusze Unijne dla poszczególnych województw) dedykowane są środki wprost na bioróżnorodność, które cieszą się bardzo małym zainteresowaniem ze strony samorządów z powodu słabego zrozumienia zagadnienia.

Działania na rzecz bioróżnorodności powinny być realizowane na różnych poziomach – od lokalnego po globalny. Dlatego edukator bioróżnorodności może znaleźć zatrudnienie w instytucjach i organizacjach zarówno lokalnych (np. samorządów, lokalnych organizacji pozarządowych), jak i na szczeblu unijnym. Poza tym bioróżnorodność jest zagadnieniem interdyscyplinarnym, a wzrastająca świadomość społeczna w tym zakresie, otworzy dopiero rynek pracy dla specjalistów tej dziedziny w różnych branżach. Wsparcia edukatora bioróżnorodności będą potrzebowali animatorzy społeczni, liderzy społeczni, którzy będą chcieli zaktywizować mieszkańców do działania na rzecz bioróżnorodności. W związku z dużym strumieniem funduszy unijnych na rzecz bioróżnorodności i adaptacji do zmiany klimatu tworzone będą, i są już planowane, projekty, w których znajdą zatrudnienie edukatorzy bioróżnorodności.

Odpowiedzią na obecne i prognozowane zapotrzebowanie, jest niniejsza kwalifikacja. Potwierdzenie posiadanych umiejętności w ramach proponowanej kwalifikacji przez m.in. rolników czy pracowników społecznych, będzie sprzyjało rozwojowi innowacyjnych, ale też ekologicznych działań na rzecz osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Opis kwalifikacji powstaje w odpowiedzi na pilne potrzeby zmian społecznych i gospodarczych, które odwróciłyby proces zanikania bioróżnorodności. Wymaga to zmiany postaw ludzi i nie nastąpi bez zakrojonej na szeroką skalę i dogłębnej edukacji społeczeństwa. Stąd potrzeba edukatorów – osób, które równoległe do formalnego systemu edukacji w Polsce będą tworzyć

przestrzeń do poznawania i rozumienia przyrody, a także będą zachęcać ludzi do działania na rzecz zachowania bioróżnorodności. Przed tego typu edukacją często stawiane są cele związane właśnie z wprowadzeniem zmiany, polegającej na szybkim wykorzystaniu zdobytej wiedzy, np. wprowadzeniu zmian we własnym życiu lub uruchomienie działań społecznych. Z tego powodu Edukator na rzecz bioróżnorodności często będzie realizować swoje cele poprzez kreowanie sytuacji edukacyjnych w społeczności lokalnej, poprzez uruchamianie projektów, co zbliża do funkcji animatora społecznego. Jednak nie jest dosłownie animatorem społecznym. Podobnie, jak animator społeczny może stosować metody edukacji w działaniu (*action learning*), a jeśli posiada takie kompetencje, przyjmować także inne role animatora społecznego. Jednak nie jest warunkiem obligatoryjny.

Edukator bioróżnorodności może realizować cały wachlarz działań edukacyjnych - zarówno w postaci krótkich form jednorazowo skupiających uczestników i nie wymagających monitorowania zmiany społecznej, jak i w formie cykli szkoleniowych, projektów, długofalowych działań społecznych.

Może wykorzystywać różne narzędzia i metody pracy, np. wyprawy terenowe, gry i zabawy edukacyjne, eksperymenty, prezentacje, wykłady, itp. Działania edukacyjne może kierować do wszystkich możliwych grup odbiorców, np. może działać w ramach edukacji formalnej, edukacji prowadzonej przez JST, czy przez inne instytucje o charakterze publicznym, jak Lasy Państwowe czy Parki Narodowe. Może kierować działania edukacyjne do dzieci i młodzieży, do turystów, do grup specjalistów z różnych dziedzin. Edukator bioróżnorodności może realizować swoje cele poprzez kreowanie sytuacji edukacyjnych w społeczności lokalnej, co zbliża go do funkcji animatora społecznego, jednak nie jest dosłownie animatorem społecznym. Podobnie, jak animator społeczny, może stosować metody edukacji w działaniu (*action learning*).

Spis literatury:

Bradshaw CJA, Ehrlich PR, Beattie A, Ceballos G, Crist E, Diamond J, Dirzo R, Ehrlich AH, Harte J, Harte ME, Pyke G, Raven PH, Ripple WJ, Saltré F, Turnbull C, Wackernagel M, Blumstein DT. 2021. Underestimating the Challenges of Avoiding a Ghastly Future. *Front. Conserv. Sci.* 1: 615419. doi: 10.3389/fcosc.2020.61541

Domka L. 2001. Dialog z przyrodą w edukacji dla ekorozwoju. Wyd. Naukowe PWN. Warszawa-Poznań.

Harvey F. 2016. Three-quarters of UK children spend less time outdoors than prison inmates – survey. *The Guardian* (<https://www.theguardian.com/environment/2016/mar/25/three-quarters-of-uk-children-spend-less-time-outdoors-than-prison-inmates-survey>)

IPBES 2019. Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. Brondizio ES, Settele J, Díaz S, Ngo HT (redaktorzy). IPBES secretariat, Bonn, Germany, 1148 ss. doi.org/10.5281/zenodo.3831673

IPCC 2021. Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change. Masson-Delmotte V, Zhai P, Pirani A, Connors SL, Péan C, Berger P, Caud N, Chen Y, Goldfarb L, Gomis MI, Huang M, Leitzell K, Lonnoy E, Matthews JBR, Maycock TK, Waterfield T, Yelekçi O, Yu R, Zhou B (redaktorzy). Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom and New York, NY, USA, 2391 ss. doi:10.1017/9781009157896.

Jakubowski K., J. Kajzer-Bonk, Łaciak M. 2021. Bioróżnorodność wokół nas. Caritas Polska (<https://laudatosi.caritas.pl/wp-content/uploads/2021/09/Opracowanie-7-Bioroznorodnosc-wokol-nas-Laudatosi.pdf>)

Komisja Europejska 2019. Europejski Zielony Ład. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Bruksela (https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl)

Komisja Europejska 2020. Unijna strategia na rzecz bioróżnorodności 2030. Przywracanie przyrody do naszego życia. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Bruksela (https://environment.ec.europa.eu/strategy/biodiversity-strategy-2030_pl)

Louv R. 2014, Ostatnie dziecko lasu. Jak ocalić nasze dzieci przed zespołem deficytu natury. Wyd. Relacja, Warszawa

Lynas M, Houlton BZ, Perry S. 2021. Greater than 99% consensus on human caused climate change in the peer-reviewed scientific literature. Environ. Res. Lett. 16: 114005. doi:10.1088/1748-9326/ac2966

Olejak K. 2021. Edukacja ekologiczna to suma wiedzy, postaw i umiejętności. Klub Jagielloński. 19.02.2021 (<https://klubjagiellonski.pl/2021/02/19/edukacja-ekologiczna-to-suma-wiedzy-postaw-i-umiejtnosci/>)

Plebańska M., Szyller A., Sieńczewska M. 2020. Raport - edukacja zdalna w czasach Covid-19. Podsumowanie wyników badania Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa (<https://kometa.edu.pl/biblioteka-cyfrowa/publikacja.941.edukacja-zdalna-w-czasach-covid-19-raport-z-badania>). Por. też Łoskot M. 2020. Poepidemiczne problemy zdrowia psychicznego uczniów. Głos pedagogiczny. Nr 119 (<https://www.glospedagogiczny.pl/arttykul/poepidemiczne-problemy-zdrowia-psychicznego-uczniow>)

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się (6000 znaków)

Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2 lit. k). Wyjaśnienie, czym kwalifikacja różni się od wybranych kwalifikacji o zbliżonym charakterze. Punktem odniesienia powinny być kwalifikacje funkcjonujące w ZSK. Ponadto wskazanie kwalifikacji wpisanych do ZRK, które zawierają co najmniej jeden taki sam zestaw efektów.

Brak kwalifikacji o zbliżonym charakterze w ZRK.

Trwają prace nad kwalifikacją edukatora klimatycznego, złożoną do tego samego Ministerstwa.

Na wydziałach przyrodniczych i inżynieryjno-technicznych uczelni wyższych, np. na kierunkach/specjalnościach biologia środowiskowa, ochrona środowiska, ochrona przyrody, architektura krajobrazu oraz interdyscyplinarnych programach obejmujących rolnictwo, leśnictwo, ogrodnictwo, rybactwo i weterynarię, występują treści dotyczące wiedzy z zakresu ekologii z uwzględnieniem wiedzy o bioróżnorodności i wiedzy z zakresu biologii środowiskowej i ochrony przyrody. Treści te obejmują część zagadnień zawartych w Zestawie efektów "01. Posługiwanie się wiedzą o bioróżnorodności".

Kwalifikacja "Edukowanie na rzecz bioróżnorodności" różni się od programów ww. studiów, gdyż jest ukierunkowana na wykorzystanie wiedzy w praktyce w procesach edukacyjnych, prowadząc różnego rodzaju szkolenia, warsztaty, współpracując ze społecznością lokalną, inicjując projekty, itp.

Kompetencje najbliższe do tych opisanych w kwalifikacji zdają się uzyskiwać absolwenci interdyscyplinarnych studiów II stopnia "Ochrona przyrody i edukacja przyrodniczo-leśna" oferowanych przez Wydział Leśny i Technologii Drewna Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu (częściowo obejmujących zagadnienia zawarte w Zestawie efektów 01."

Posługiwanie się wiedzą o bioróżnorodności" oraz Zestawie 02. "Realizowanie działań edukacyjnych na temat bioróżnorodności"). Ten program jednak także znacząco różni się od opisanej kwalifikacji, przede wszystkim tym, że skupiony jest wokół ekosystemów leśnych, a bioróżnorodność nie znajduje się w nim w centrum uwagi.

Należy zaznaczyć poniższe pole jeśli dotyczy (pole wprowadzone od 1.09.2019 r.)

Kwalifikacja zawiera wspólne lub zbliżone zestawy efektów kształcenia z „dodatkowymi umiejętnościami zawodowymi” w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego

Dodatkowe umiejętności zawodowe

Należy wybrać z listy „dodatkowe umiejętności zawodowe” (określone w rozporządzeniu MEN z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego, załącznik Nr 33) zawierające wspólne lub zbliżone zestawy efektów kształcenia z zestawami efektów uczenia się określonymi w kwalifikacji rynkowej.

Wskazanie „dodatkowych umiejętności zawodowych” w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego zawierających wspólne lub zbliżone zestawy efektów kształcenia

(Branża – Zawód – Umiejętność)

Jeżeli w punkcie 11a udzielono pozytywnej odpowiedzi, to z rozwijanej listy branż, zawodów i dodatkowych umiejętności zawodowych należy wybrać te umiejętności, które zawierają wspólne lub zbliżone zestawy efektów kształcenia z wnioskowaną kwalifikacją

Branża LES - technik leśnik - ochrona środowiska i ochrona przyrody

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji (4000 znaków)

Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2) lit. j). Omówienie perspektyw zatrudnienia i dalszego uczenia się, najistotniejszych z punktu widzenia rozwoju osobistego i zawodowego osób zainteresowanych uzyskaniem kwalifikacji.

Możliwe jest wskazanie przykładowych stanowisk pracy, na które będzie mogła aplikować osoba posiadająca daną kwalifikację.

Osoba posiadająca kwalifikację może znaleźć zatrudnienie przede wszystkim w obszarze edukacji, szczególnie edukacji nieformalnej, ale także w instytucjach zajmujących się organizowaniem życia społecznego oraz innych usługach, szczególnie w turystyce. Osoba posiadająca kwalifikację może również podejmować współpracę z różnymi partnerami, m. in. przedsiębiorcami, społecznościami lokalnymi i instytucjami.

Może znaleźć zatrudnienie w szczególności w instytucjach zajmujących się edukacją ekologiczną i zagadnieniami dotyczącymi bioróżnorodności, na stanowiskach edukatora specjalisty ds. bioróżnorodności lub pokrewnych, np. centrach edukacji ekologicznej, stowarzyszeniach i fundacjach, uniwersytetach ludowych, urzędach gminy, zarządach zieleni, lasach miejskich i państwowych, parkach krajobrazowych i narodowych, centrach aktywności lokalnej, instytucjach realizujących projekty edukacji ekologicznej. Osoba posiadająca kwalifikację może w wyżej wymienionych instytucjach prowadzić np. warsztaty lub inne formy edukacyjne podnoszące świadomość ekologiczną uczestników, np. mikrowyprawy, zajęcia dla dzieci i młodzieży, lub warsztaty z elementami doradztwa dla np. członków wspólnot mieszkaniowych, rolników, przedsiębiorców, urzędników, projektantów i planistów, itp.

Uzyskanie kwalifikacji może też stanowić ważny etap w awansie zawodowym nauczycieli.

Umiejętności potwierdzone uzyskaniem kwalifikacji mogą być przydatne osobom zatrudnionym lub starającym się o zatrudnienie w placówkach edukacji formalnej i nieformalnej, placówkach wypoczynku i szeroko pojętej turystyce, szczególnie agroturystyce i ekoturystyce.

Osoba, która uzyska kwalifikację, może się zainspirować do dalszej nauki na kierunkach związanych z szeroko pojętą agroekologią, agroleśnictwem, biologią, rolnictwem, ogrodnictwem itp.

Posiadanie kwalifikacji wymienionej we wniosku daje możliwości udokumentowania posiadanej wiedzy i posiadanych umiejętności w zakresie edukacji o bioróżnorodności, co może skutkować pozyskaniem atrakcyjnych ofert pracy.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację (25000 znaków)

Pole obowiązkowe (art. 15 ust.1 pkt 2) lit. h). Określenie wymagań stanowiących podstawę do przeprowadzania walidacji w różnych instytucjach. Wymagania powinny dotyczyć:

- *metod stosowanych w walidacji - służących weryfikacji efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji, ale także (o ile to potrzebne) identyfikowaniu i dokumentowaniu efektów uczenia się;*
- *osób projektujących i przeprowadzających walidację;*

- sposobu prowadzenia walidacji oraz warunków organizacyjnych i materialnych, niezbędnych do prawidłowego prowadzenia walidacji.

Wymagania dotyczące walidacji mogą być wskazane dla pojedynczych zestawów efektów uczenia się lub dla całej kwalifikacji.

Wymagania mogą być uzupełnione o dodatkowe wskazówki dla instytucji oraz osób projektujących i przeprowadzających walidację, a także dla osób ubiegających się o uzyskanie kwalifikacji.

1. Metody walidacji

Weryfikacja efektów uczenia się składa się z części teoretycznej i praktycznej.

W części teoretycznej przeprowadzana jest za pomocą testu teoretycznego. Do weryfikacji efektów uczenia się w tej części walidacji może być również wykorzystany wywiad swobodny połączony z rozmową z komisją.

W części praktycznej wykorzystywane są metody:

- obserwacja w warunkach symulowanych;
- obserwacja w warunkach rzeczywistych;
- wywiad swobodny połączony z rozmową z komisją;
- prezentacja.

Dopuszczalne jest wykorzystanie metody analizy dowodów i deklaracji.

2. Zasoby kadrowe

Weryfikację przeprowadza komisja walidacyjna, która składa się z minimum 3 osób, spośród których wybierany jest przewodniczący.

Każdy członek komisji musi spełnić przynajmniej jeden z poniższych warunków a komisja łącznie musi spełnić wszystkie:

- posiadać łącznie następujące: a. kwalifikację pełną z VIII poziomem PRK w zakresie nauk biologicznych, oraz b. udokumentowany dorobek naukowy w postaci autorstwa lub współautorstwa publikacji naukowych w zakresie biologii środowiskowej/ekologii (co najmniej 3 z listy A ministra właściwego do spraw nauki), oraz c. udokumentowaną działalność w zakresie popularyzacji wiedzy ekologicznej, lub ekspercką na rzecz bioróżnorodności (kierownik, specjalista lub konsultant w projekcie, współautor ekspertyzy) w ciągu ostatnich 5 lat;
- w ciągu ostatnich 5 lat prowadziła zajęcia w obszarze edukacji przyrodniczej w wymiarze min. 500 godzin oraz koordynowała, planowała lub ewaluowała te działania.;
- posiada kwalifikację pełną z minimum VII poziomem PRK w jednej z dyscyplin: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne.

3. Sposób i warunki prowadzenia walidacji oraz wymogi organizacyjne i materialne:

Walidacja jest przeprowadzana stacjonarnie

Instytucja certyfikująca musi zapewnić:

- apteczkę pierwszej pomocy do udzielenia pierwszej pomocy;
- pomieszczenia wyposażone w sprzęt i materiały audiowizualne pozwalające na przedstawienie prezentacji np.: komputer z dostępem do internetu, projektor, tablice (multimedialne, suchościeralne lub kredowe), flipchart (lub inny duży papier np. pakowy) oraz przybory do pisania, rysowania i cięcia papieru;
- narzędzia umożliwiające przeprowadzenie walidacji: podbieraki, kuwety, pojemniki do obserwacji organizmów żywych, lupy, sprzęt optyczny, pensety, przewodniki lub klucze do oznaczania dowolnej grupy organizmów;
- dostęp do terenu przyrodniczego z możliwością przeprowadzenia działań edukacyjnych;
- w przypadku weryfikacji metodą obserwacji w warunkach symulowanych co najmniej 7-osobową grupę do przeprowadzenia symulacji oraz sprzęt lub materiały umożliwiające przeprowadzenie zajęć i ich obserwację

4. Identyfikowanie i dokumentowanie

Nie określa się wymagań dla tego etapu.

Propozycja odniesienia do poziomu sektorowych ram kwalifikacji (o ile dotyczy) (1000 znaków)

Jeśli ustanowiono w danym sektorze lub branży Sektorową Ramę Kwalifikacji, to wypełnienie tego pola jest obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 4). Podaj propozycję odniesienia do poziomu odpowiednich Sektorowych Ram Kwalifikacji, jeśli są one włączone do ZSK.

6 poziom SRK UR

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się (9000 znaków)

Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 3) oraz art. 9 ust. 1 pkt 1) lit. a). Zwięzła, ogólna charakterystyka wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych poprzez określenie działań, do których podjęcia będzie przygotowana osoba posiadająca daną kwalifikację.

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się powinna nawiązywać do charakterystyki odpowiedniego poziomu PRK, w szczególności odpowiadać na pytania o przygotowanie osoby posiadającej kwalifikację do samodzielnego działania w warunkach mniej lub bardziej przewidywalnych, wykonywania działania o różnym poziomie złożoności, podejmowania określonych ról w grupie, ponoszenia odpowiedzialności za jakość i skutki działań (własnych lub kierowanego zespołu).

Osoba posiadająca kwalifikację samodzielnie przygotowuje i przeprowadza działania edukacyjne na rzecz bioróżnorodności w zmiennych, nie w pełni przewidywalnych warunkach.

W swoich zadaniach zawodowych posługuje się wiedzą na temat bioróżnorodności w kontekście podstawowych pojęć z zakresu ekologii oraz współczesnych wyzwań. Korzysta z literatury fachowej oraz ma wiedzę na temat aktów prawnych i dokumentów o charakterze

strategicznym dotyczących bioróżnorodności. Osoba posiadająca kwalifikację na podstawie planu lub scenariusza przygotowuje i prowadzi zajęcia lub inne aktywności edukacyjne dostosowane do wymagań odbiorców, środowiska lokalnego, aktualnych warunków itp. Podsumowuje zajęcia oraz pozyskuje informacje zwrotną od uczestników.

Propaguje postawy poszanowania wzajemnego i bioróżnorodności. Buduje podmiotowe relacje z uczestnikami działań edukacyjnych. Komunikuje się z uczestnikami w sposób sprzyjający aktywnemu zdobywaniu wiedzy. Tworzy warunki do budowania więzi z przyrodą. Zapewnia bezpieczeństwo uczestnikom działań edukacyjnych i dba o dobrostan napotkanych organizmów.

Osoba posiadająca kwalifikację jest zmotywowana do własnego rozwoju, doskonalenia warsztatu pracy i zdobywania aktualnych informacji w zakresie ochrony bioróżnorodności.

Wyodrębnione zestawy efektów uczenia się (nazwa zestawu: 500 znaków)

Wykaz zestawów efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji, zawierający: numer porządkowy (1, 2, ...), nazwy zestawów, orientacyjne odniesienie każdego zestawu do poziomu PRK oraz orientacyjny nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia w każdym zestawie.

Nazwa zestawu powinna:

- *nawiązywać do efektów uczenia się wchodzących w skład danego zestawu lub odpowiadać specyfice wchodzących w jego skład efektów uczenia się,*
- *być możliwie krótka,*
- *nie zawierać skrótów,*

gdy jest to możliwe, być oparta na rzeczowniku odczasownikowym, np. „gromadzenie”, „przechowywanie”, „szycie”.

1. Posługiwanie się wiedzą o bioróżnorodności (240 godz., 6 PRK)
2. Realizowanie działań edukacyjnych na temat bioróżnorodności (120 godz., 6 PRK)
3. Propagowanie postaw poszanowania wzajemnego i bioróżnorodności (60 godz., 5 PRK)

Poszczególne efekty uczenia się w zestawach (nazwa efektu uczenia się: 2000 znaków, kryteria weryfikacji (dla jednego efektu): 10000 znaków)

Zestaw efektów uczenia się to wyodrębniona część efektów uczenia się wymaganych dla danej kwalifikacji. Poszczególne efekty uczenia się powinny być wzajemnie ze sobą powiązane, uzupełniające się oraz przedstawione w sposób uporządkowany (np. od prostych do bardziej złożonych).

Poszczególne efekty uczenia się są opisywane za pomocą: umiejętności (tj. zdolności wykonywania zadań i rozwiązywania problemów) oraz kryteriów weryfikacji, które doprecyzowują ich zakres oraz określają niezbędną wiedzę i kompetencje społeczne.

Poszczególne efekty uczenia się powinny być:

- jednoznaczne – niebudzące wątpliwości, pozwalające na zaplanowanie i przeprowadzenie walidacji, których wyniki będą porównywalne, oraz dające możliwość odniesienia do poziomu PRK,
- realne – możliwe do osiągnięcia przez osoby, dla których dana kwalifikacja jest przewidziana,
- możliwe do zweryfikowania podczas walidacji,
- zrozumiałe dla osób potencjalnie zainteresowanych kwalifikacją.

Podczas opisywania poszczególnych efektów uczenia się korzystne jest stosowanie czasowników operacyjnych (np. „rozróżnia”, „uzasadnia”, „montuje”).

Zestaw efektów uczenia się:	1. Posługiwanie się wiedzą o bioróżnorodności
Efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji
Charakteryzuje zagadnienie bioróżnorodności w kontekście podstawowych pojęć z zakresu ekologii	<ul style="list-style-type: none"> - omawia pojęcie bioróżnorodności rozpatrywanej na różnych poziomach organizacji życia i z uwzględnieniem perspektywy ewolucyjnej; - omawia najczęściej używane miary bioróżnorodności; - omawia podstawowe pojęcia z zakresu ekologii, np.: definicja pojęcia ekologia, ekosystem, biocenoza, populacja, siedlisko przyrodnicze, ekoton, sukcesja ekologiczna, korytarz ekologiczny; - omawia funkcjonowanie ekosystemów, np. leśnych, łąkowych, polnych, wodnych, ruderalnych; tzn. wymienia ich mieszkańców, opisuje relacje między nimi i między nimi a środowiskiem abiotycznym; - wyjaśnia koncepcję gatunku oraz pojęcia: gatunki kluczowe, gatunki parasolowe i gatunki wskaźnikowe; - omawia powiązania między gatunkami posługując się pojęciami gatunków kluczowych, parasolowych i wskaźnikowych; - omawia rodzaje siedlisk przyrodniczych; - rozpoznaje typy ekosystemów; - omawia rolę lasów dla zachowania bioróżnorodności (w skali lokalnej i globalnej) - omawia rolę gleby w ekosystemie, w tym rolę różnorodnych organizmów glebowych; - omawia na przykładach rolę gatunków pospolitych, kosmopolitycznych, synantropijnych w wybranym ekosystemie.
Charakteryzuje zagadnienie bioróżnorodności w kontekście współczesnych wyzwań	<ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie bioróżnorodności jako wartości samej w sobie; - omawia wpływ bioróżnorodności na klimat, zdrowie itp., w tym wymienia min. 3 powiązania między jej utratą a procesami społeczno-gospodarczymi, np. pandemią, migracjami, konfliktami; - wymienia przyczyny utraty bioróżnorodności w skali lokalnej i globalnej oraz w różnych typach krajobrazu;

	<ul style="list-style-type: none"> - omawia znaczenie różnych elementów krajobrazu dla zachowania bioróżnorodności, np. starodrzewi, zadrzewień śródpolnych, pasów kwietnych, alei drzew, oczek wodnych, mokradeł, miedz, martwych drzew, leśnych polan, sadów, zielonych dachów; - omawia zagadnienie bioróżnorodności gleby i problemów związanych z ubożeniem gleb w Polsce i na świecie; - omawia zagadnienie inwazyjnych gatunków obcych; - podaje przykłady roślin i zwierząt inwazyjnych oraz metody ich zwalczania; - podaje przykłady rozwiązań sprzyjających bioróżnorodności w różnych typach ekosystemów w Polsce i na świecie; - omawia pojęcie czynnej i biernej ochrony przyrody podając przykłady takich działań w kontekście ochrony bioróżnorodności; - wymienia min. 10 przykładów gatunków chronionych w Polsce, wskazując m.in. na przyczynę objęcia gatunku ochroną i jego rolę w ekosystemie; - wymienia korzyści (usługi ekosystemowe) wynikające z bioróżnorodności; - wyjaśnia, jak zmiana klimatu wpływa na bioróżnorodność i jak utrata bioróżnorodności wpływa na klimat; - omawia pojęcia związane z utratą, zachowaniem i odtwarzaniem bioróżnorodności, np.: ślad ekologiczny, regeneracja zdegradowanych ekosystemów, reintrodukcja gatunków, ochrona in situ i ex situ, zrównoważone zarządzanie ekosystemami, agroleśnictwo, rolnictwo zrównoważone, rolnictwo ekologiczne, rolnictwo regeneracyjne, permakultura,; - wymienia instytucje i podmioty odpowiadające za ochroną przyrody w Polsce, - identyfikuje punkty krytyczne dla bioróżnorodności.
<p>Postępuje się wiedzą na temat literatury fachowej oraz aktów prawnych i dokumentów o charakterze strategicznym dotyczących bioróżnorodności</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wymienia dokumenty prawne polskie i międzynarodowe dotyczące bioróżnorodności i ochrony przyrody; - omawia założenia aktualnie obowiązującej strategii Unii Europejskiej dotyczącej bioróżnorodności, Europejskiego Zielonego Ładu oraz Konwencji o różnorodności biologicznej; - podaje przykłady instrumentów finansowania i źródeł pozyskiwania funduszy służących ochronie i odbudowie bioróżnorodności; - wymienia prawne formy ochrony przyrody w Polsce; - wymienia rodzaje dokumentów niezbędnych do prowadzenia zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem gatunków chronionych lub w obszarach chronionych; - wymienia przykłady literatury specjalistycznej lub popularnonaukowej pomocnej do prowadzenia zajęć; - wymienia narzędzia służące zbieraniu i integrowaniu danych o różnorodności biologicznej;

	<ul style="list-style-type: none"> - weryfikuje wiarygodność źródeł wiedzy dotyczącej bioróżnorodności.
Zestaw efektów uczenia się:	2. Realizowanie działań edukacyjnych na temat bioróżnorodności
Efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji
Przygotowuje działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - określa cele, temat i sposób prowadzenia działań odpowiednio dla grupy wiekowej, możliwości i potrzeb uczestników, warunków lokalowych i terenowych oraz pory roku; - przygotowuje notatkę z rozpoznania terenu, na którym będą prowadzone działania pod względem bezpieczeństwa i potencjału przyrodniczego; - określa liczebność grupy dostosowaną do specyfiki działań; - przygotowuje okazy przyrody nieożywionej i ożywionej z poszanowaniem przyrody i uwzględnieniem dobrostanu pozyskiwanych organizmów; - dobiera materiały i narzędzia wspomagające działania edukacyjne, np. mapy, lupy, pojemniki do obserwacji owadów, binokulary, podbieraki, klucze do oznaczania organizmów, książki, aplikacje, prezentacje multimedialne, itp.; - planuje przebieg działań w czasie; - przygotowuje plan (zawierający: cel ogólny, czas realizacji zajęć, cele operacyjne, metody, formy pracy, środki dydaktyczne, przebieg zajęć, podsumowanie) lub scenariusz działań bezpośrednio związany z kontekstem lokalnym i dający uczestnikom szansę na odkrywanie i doświadczanie tego, co jest w pobliżu ich domu/szkoły/pracy; - wymienia rodzaje dokumentów formalno-prawnych niezbędnych do przeprowadzenia planowanych działań; - informuje uczestników o sposobie przygotowania się do działań.
Prowadzi działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzi działania edukacyjne (w terenie oraz w innych przestrzeniach edukacyjnych) w sposób sprzyjający aktywnemu zdobywaniu wiedzy, zapewniający bezpieczeństwo uczestnikom i z poszanowaniem przyrody; - realizuje działania edukacyjne zgodnie z planem lub scenariuszem, w tym: wprowadza w temat, przedstawia cele działań, podaje instrukcje do wykonywania poszczególnych zadań, przedstawia zasady bezpieczeństwa, przeprowadza i podsumowuje działania opisane w planie lub scenariuszu; - dostosowuje sposób realizacji planu lub scenariusza do warunków pogodowych i terenowych; - korzysta z kluczy i aplikacji do oznaczania organizmów oraz innych pomocy dydaktycznych;

	<ul style="list-style-type: none"> - stosuje zasady zapisane w aktualnych aktach prawnych dotyczących ochrony przyrody.
Dochowuje należytej staranności w przygotowaniu i organizacji zajęć z uwzględnieniem bezpieczeństwa uczestników	<ul style="list-style-type: none"> - omawia zawartość apteczki pierwszej pomocy dostosowanej do potrzeb zajęć terenowych; - omawia kwestie odpowiedzialności edukatora za bezpieczeństwo uczestników w trakcie zajęć terenowych oraz kwestie ubezpieczenia edukatora i uczestników, np. udzielenie pierwszej pomocy, OC, NNW; - omawia rolę opieki sprawowanej przez kadrę nauczycielską i opiekunów dzieci w zapewnieniu bezpieczeństwa uczestnikom zajęć; - informuje uczestników o przeciwwskazaniach do udziału w poszczególnych rodzajach działań; - przedstawia uczestnikom zasady bezpiecznego wykorzystania miejsca oraz sprzętu i narzędzi (w tym czynników alergizujących i narzędzi ostrych) do realizacji działań edukacyjnych; - omawia zasady zachowania się podczas sytuacji zagrażających życiu i zdrowiu; - omawia niebezpieczeństwa związane z przyrodą ożywioną występującą w Polsce (np. dzikie zwierzęta, trujące rośliny) i sposoby zapobiegania im; - wymienia instytucje/organy, które należy powiadomić o wyjściu w teren;
Podsumowuje działania edukacyjne	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskuje opinie od uczestników działań; - dokonuje samooceny mocnych i słabych stron przeprowadzonych działań oraz omawia możliwości ich poprawy.
Zestaw efektów uczenia się:	3. Propagowanie postaw poszanowania wzajemnego i bioróżnorodności
Efekty uczenia się	Kryteria weryfikacji
Buduje podmiotowe relacje z uczestnikami działań i pomiędzy nimi	<ul style="list-style-type: none"> - uwzględnia zdanie i potrzeby uczestników; - przeciwdziała sytuacjom mogącym negatywnie wpływać na proces uczenia się, w tym wszelkim formom przemocy; - tworzy przestrzeń dialogu (w tym m.in. docenia postępy i sukcesy uczestników, uwzględnia i akceptuje ich różnorodność); - stosuje język wzmacniający poczucie sprawczości w uczestnikach, np. motywuje, zachęca, stosuje pochwały itp.
Komunikuje się z uczestnikami w sposób sprzyjający aktywnemu zdobywaniu wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> - komunikuje się z szacunkiem; - wzbudza i utrzymuje uwagę uczestników; - buduje kontakt z uczestnikami, np.: poprzez kontakt werbalny i niewerbalny; - powtarza własnymi słowami wypowiedź rozmówcy z zachowaniem jej zasadniczego sensu (parafraza);

	<ul style="list-style-type: none"> - zachęca uczestników do dzielenia się własnymi obserwacjami i wrażeniami; - zachęca uczestników do poznawania przyrody wielozmysłowo, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa; - reaguje na sygnały werbalne i niewerbalne (mimika, gesty, itp.) braku zrozumienia komunikatu u uczestników; - dopasowuje styl komunikatów, mowę ciała, ton głosu i tempo mówienia do zachowania uczestników; - zachowuje spójność wypowiedzi z gestykulacją i zachowaniem; - uwzględnia komunikat zwrotny od uczestników;
<p>Tworzy warunki do budowy więzi z przyrodą</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizuje edukację przyrodniczą poprzez bezpośrednie doświadczanie przyrody; - praktykuje i propaguje postawę poszanowania przyrody; - dba o dobrostan napotkanych organizmów; - stosuje postawę nie pozostawiania śladów ingerencji/pobytu w terenie ("leave no trace"); - stwarza sytuacje do samodzielnych obserwacji; - zachęca uczestników do samodzielnie inicjowanych eksploracji przyrodniczych w lokalnych, znanych środowiskach; - z odwagą i entuzjazmem zachęca uczestników do ubrudzenia się; - tworzy bezpieczne warunki do obserwacji i eksploracji; - zachęca uczestników do regularnego kontaktu z przyrodą; - wyjaśnia powiązania pomiędzy przekazywanymi treściami a życiem codziennym uczestników; - wskazuje wartość dzikiej przyrody; - omawia, jak edukator bioróżnorodności może pracować na korzyść innych ludzi, organizacji, społeczności, środowiska naturalnego.
<p>Dbą o swój rozwój zawodowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - określa własne cele rozwojowe w perspektywie krótko-, średnio- i długookresowej; - omawia aktywności umożliwiające rozwój zawodowy, (np. udział w konferencjach, warsztatach lub kursach/szkoleniach tematycznych, lektura czasopism naukowych i/lub popularnonaukowych, aktualizacja wiedzy o klasyfikacji/systematyce organizmów); - określa swój profil edukatora i styl pracy na tle różnych ról i funkcji społecznych (np. lider, animator społeczny, organizator społeczności lokalnych, aktywista); - wymienia aktualnie najefektywniejsze metody aktywizujące i narzędzia edukacyjne sprzyjające aktywnemu zgłębianiu wiedzy przyrodniczej (od aktywnych form edukacji przyrodniczej stosowanych podczas zajęć po procesy angażujące społeczność - edukacja w działaniu, projekty, itd.).

Wnioskodawca	
<i>Pole obowiązkowe (art. 83 ust. 1 pkt 7). Z listy rozwijanej w formularzu w ZRK należy wybrać podmiot wnioskodawcy.</i>	
Ekologiczny Uniwersytet Ludowy	
Minister właściwy	
<i>Pole obowiązkowe (art. 16 ust. 1). Należy wskazać odpowiedniego ministra, który zdaniem wnioskodawcy jest właściwy do rozpatrzenia wniosku i po włączeniu kwalifikacji do ZSK powinien odpowiadać za kwalifikację.</i>	
Minister właściwy do spraw Środowiska	
Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności (2000 znaków)	
<i>Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2) lit. b). W przypadku kwalifikacji nadawanej na czas określony wskaż, po jakim czasie konieczne jest odnowienie ważności kwalifikacji oraz określ warunki, jakie muszą być spełnione, aby ważność dokumentu została przedłużona.</i>	
bezterminowy	
Nazwa dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji	
<i>Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2) lit. b). Np. dyplom, świadectwo, certyfikat, zaświadczenie.</i>	
Certyfikat	
Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji (2500 znaków)	
<i>Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 2) lit. e). Podaj, o jakie uprawnienia może się ubiegać osoba po uzyskaniu kwalifikacji. Jeśli z uzyskaniem kwalifikacji nie wiąże się uzyskanie uprawnień, należy wpisać "Nie dotyczy".</i>	
Nie dotyczy	
Kod dziedziny kształcenia	
<i>Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 7). Kod dziedziny kształcenia, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 591, z późn. zm.).</i>	
422 Nauki o środowisku	
Kod PKD	
<i>Pole obowiązkowe (art. 15 ust. 1 pkt 7). Kod Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD).</i>	

85.59.B Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane